

Dosarul nr. 2ra-746/23
2-20150824-01-2ra-29052023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (St. Lazari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cotruță, I. Țurcan, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Semenîșceva Ana, reprezentată de avocatul Igor Caraman,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Semenîșceva Ana împotriva Svetlanei Rotari, intervenienți accesorii Rotari Piotr și notarul Bejenaru Denis, cu privire la declararea nulității certificatului de moștenitor legal,

împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Semenîșceva Ana, reprezentată de avocatul Igor Caraman și menținută hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a ț ă :

La 30 noiembrie 2020, Semenîșceva Ana, prin intermediul avocatului Igor Caraman, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Rotari, intervenienți accesorii Rotari Piotr, notarul Bejenaru Denis, solicitând declararea nulității certificatului de moștenitor legal.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 23 august 2011, pe numele pârâtei a fost perfectat certificat de moștenitor legal, asupra ½ cotă parte din averea succesorală, casa de locuit din XXXX.

La perfectarea certificatului de moștenitor legal, notarul a ignorat dreptul reclamantei la cota parte din averea succesorală rămasă în urma decesului tatălui. A invocat reclamanta că, nu i s-a solicitat refuzul de la acceptarea succesiunii și nu a fost informată despre dreptul ei de a depune cerere de acceptare a moștenirii. Astfel, a solicitat notarului informația privitor la soarta succesiunii, dar nu i s-a oferit nici o informație.

A solicitat reclamanta declararea nulității certificatului de moștenitor legal nr. 7321, din 23 august 2011, eliberat pe numele pârâtei Rotari Svetlana.

Prin hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Semenîșceva Ana împotriva Svetlanei Rotari, intervenienți accesorii Rotari Piotr, notarul Bejenaru Denis.

La 31 mai 2022, avocatul Caraman Igor în interesele lui Semenîșceva Ana a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la data de 08 septembrie 2022, în interiorul termenului acordat, avocatul Caraman Igor în interesele lui Semenîșceva Ana a prezentat cererea de apel motivată.

Prin decizia din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Semenîșceva Ana, reprezentată de avocatul Igor Caraman și menținută hotărârea din 30 mai 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

Pentru decide astfel instanța de apel a reținut că, în timpul vieții în comun, soții Maria și Grigorii Rotari, au dispus de o casă de locuit, amplasată în XXXX, a decedat Rotari Grigore, iar la data de 05.03.1987, a decedat Rotari Maria. Până la deces, mama Rotari Maria, prin testamentul din 09.01.1987, testează întreaga sa avere, fiicei mai mici Rotari Svetlana. După decesul ambilor părinți, averea succesorală a constituit casa de locuit, amplasată în mun. XXXX. La data de 25.02.2008, pârîta, Rotari Svetlana, și-a perfectat la notarul Bejenar Tatiana, certificatul de moștenitor testamentar, în urma decesului mamei Rotari Maria, averea succesorală fiind compusă din ½ cotă parte din casa de locuit nominalizată

Astfel, la 23.08.2011, pe numele pârîtei Rotari Svetlana, a fost perfectat cel de-al doilea certificat de moștenitor legal cu nr. 7321, potrivit căreia Rotari Svetlana, este moștenitoarea mamei sale Rotari Maria, aceasta la rîndul său acceptând moștenirea rămasă în urma decesului soțului Rotari Grigorii, iar averea succesorală fiind compusă din ½ cotă parte din casa de locuit.

A menționat Curtea de Apel Chișinău că, o regulă generală de dobândire a succesiunii constă în faptul că, pentru a o dobândi, moștenitorul, fie testamentar sau legal, trebuie s-o accepte. Acceptarea succesiunii este un act juridic unilateral prin care moștenitorul își exprimă propria sa voință de a primi moștenirea și, respectiv, de a deveni în viitor proprietarul bunului moștenit.

Or, în cazul în care reclamanta pretinde la anularea certificatului de moștenitor legal, eliberat pe numele pârâtei, aceasta urmează să probeze că de fapt, ea, a acceptat moștenirea în urma decesului tatălui Rotari Gheorghii, or din conținutul certificatului de moștenitor contestat se deduce că soțul supraviețuitor, adică Rotari Maria, de una singură a acceptat succesiunea rămasă în urma decesului soțului.

Deci, potrivit materialelor cauzei se atestă că cota succesorală a tatălui decedat Rotari Grigorii, a fost moștenită de soțul supraviețuitor Rotari Maria, care la rîndul ei, i-a testat întreaga sa avere pârâtei Rotari Svetlana.

Instanța de apel a invocat că reclamanta-apelantă Semenîșceva Ana nu a prezentat careva probe care să ateste că dînsa, a acceptat moștenirea în urma decesului tatălui, iar cu referire la situații că, notarul nu i-a explicat și nu i-a solicitat refuzul expres, nu pot fi considerate valabile. Neacceptarea succesiunii de către reclamanta-apelantă Semenîșceva Ana, a determinat situația că soțul supraviețuitor Rotari Maria, a devenit unicul moștenitor, care la rîndul său, i-a testat întreaga avere pârâtei, Rotari Svetlana.

Având în vedere că apelanta Semenîșceva Ana nu a probat chestiunea acceptării succesiunii, aceasta decede din dreptul de a contesta certificatul de moștenitor legal.

La 26 aprilie 2023, Semenîșceva Ana, reprezentată de avocatul Igor Caraman, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel greșit a dat o apreciere circumstanțelor invocate în cererea de apel și ca urmare a lăsat fără atenție încălcările comise de către instanța de fond și respectiv a emis o decizie prin care a favorizat o hotărâre judecătorească ilegală. Instanțele inferioare, nu au luat în considerare afirmațiile precum că după decesul lui Rotari Grigore, Semenîșceva Ana alături de ceilalți membri ai familie a continuat să locuiască în casa părintească, astfel intrând *de facto* în averea succesorală alături de ceilalți membri ai familiei.

A invocat recurenta, că nu a fost invitată la biroul notarial pentru a certifica faptul acceptării *de facto* a succesiunii rămase în urma decesului tatălui, însă instanța a concluzionat absolut contrariul, invocând spre final precum că pe considerentul că reclamanta, recurenta, nu a probat chestiunea acceptării succesiunii.

A menționat recurenta că, instanța de apel nu a făcut altceva decât să preia ideile instanței de fond, neintrând în esența litigiului, a statuat că regula generală de dobândire a succesiunii constă în faptul că, pentru a o dobândi, moștenitorul, fie testamentar sau legal, trebuie s-o accepte. Acceptarea succesiunii este un act juridic unilateral prin care moștenitorul își exprimă voința de a primi moștenirea, și respectiv de a deveni în viitor proprietarul bunului moștenit.

Consideră recurenta că la efectuarea actului de justiție instanțele inferioare au încălcat norma de drept materială iar soluțiile date de acestea nu au fost cercetate sub aspect multilateral, obiectiv astfel încât să nu se creeze o încălcare gravă a dreptului de proprietate. Iar concluziile instanțelor au adus atingere gravă normelor de drept material fiind examinate unilateral și au dus la faptul că moștenitorii defunctului tată au fost lipsiți de moștenire iar unul dintre ei, între timp a devenit boschetar.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 07 februarie 2023.

La 07 martie 2023, copia deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 193),.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Semenîșceva Ana, reprezentată de avocatul Igor Caraman, la 26 aprilie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 29 mai 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Semenîșceva Ana, reprezentată de avocatul Igor Caraman, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 212).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a

prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Semenîșceva Ana, reprezentată de avocatul Igor Caraman, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această

privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Semenîșceva Ana, reprezentată de avocatul Igor Caraman, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Semenîșceva Ana, reprezentată de avocatul Igor Caraman.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc